Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Johanna Linna

21.2.2024

Eduskunnan talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä annetun direktiiviin (EU) 2015/2302 (matkapakettidirektiivi) muuttamiseksi matkustajien suojelun tehostamiseksi sekä direktiivin tiettyjen näkökohtien yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi
U 89/2023 v

Euroopan komissio antoi 29.11.2023 ehdotuksensa matkapakettidirektiivin (EU) 2015/2302 muuttamiseksi. Direktiivin tarkistamisen tavoitteena on vahvistaa matkustajansuojan tasoa, myös vakavan kriisin sattuessa, ja samalla parantaa pakettimatkailun sisämarkkinoiden toimintaa. Komission vaikutustenarvioinnissa direktiivissä ja sen soveltamisessa yksi keskeisistä havaituista puutteista liittyi matkapakettidirektiivin epäyhdenmukaiseen soveltamiseen ja tulkintaan.

Elinkeinoelämän keskusliitto ry (EK) kiittää lausuntomahdollisuudesta ja lausuu asiassa seuraavaa.

Katsomme, että valtioneuvoston kanta on pääosin hyvin perusteltu ja tasapainoinen. Haluamme nostaa esiin seuraavat näkökohdat.

Yritysten tasapuoliset kilpailuedellytykset on huomioitava
Valtioneuvoston kannan mukaisesti matkapakettidirektiivin päivittämistä ja matkustajien oikeuksien parantamista voidaan pitää kannatettavana. EK pitää tärkeänä, että valtioneuvoston kannassa tuodaan esille, että muutoksissa on otettava huomioon myös matkapalvelujen tarjoajien edut ja tasapuoliset kilpailuedellytykset kaikkien matkapalvelujen tarjoajien kesken.

Määritelmien selkeyttäminen
Katsomme valtioneuvoston tapaan, että matkapaketin ja yhdistetyn matkajärjestelyn määritelmät ovat ehdotetuista muutoksista huolimatta edelleen epäselviä. Määritelmät sisältävät mm. aikarajoja, jotka eivät ole perusteltavissa matkustajansuojan näkökulmasta. Aikarajojen puitteissa toiminen on elinkeinonharjoittajille erittäin haastavaa ja lisää kohtuuttomasti elinkeinonharjoittajien hallinnollista taakkaa. Määritelmien epäselvyys johtaa myös siihen, että kuluttaja ei tunnista, onko

hän ostanut matkapaketin, yhdistetyn matkajärjestelyn vai erillisen, direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle kuuluvan palvelun.

Kannatamme valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan neuvottelujen kuluessa tulee kokonaisvaltaisesti arvioida määritelmien toimivuus niin palveluntarjoajien, matkustajien kuin valvonnankin näkökulmasta sekä pyrkiä mahdollisuuksien mukaan selkiyttämään määritelmiä.

Pidämme perusteltuna direktiivin soveltamisalan supistamista poistamalla siitä esimerkiksi ns. click through –paketit sekä yhdistetyt matkajärjestelyt.

Ennakkomaksuja ei pidä rajoittaa
Valtioneuvoston tapaan suhtaudumme erittäin kriittisesti uuteen ennakkomaksuja koskevaan sääntelyyn. Vastaavanlaisia rajoituksia ei ole asetettu muille matkapalvelujen tarjoajille kuin matkanjärjestäjille ja tämän voidaan katsoa vaarantavan palveluntarjoajien mahdollisuuden tasapuoliseen kilpailuun. Lisäksi ennakkomaksujen rajoittaminen vaikeuttaisi matkanjärjestäjien ja matkapalvelun tarjoajien tosiasiallisia mahdollisuuksia järjestää matka. Ennakkomaksun rajaaminen voisi heikentää erityisesti pienempien matkanjärjestäjien toimintamahdollisuuksia. Pienemmät matkanjärjestäjät eivät välttämättä pysty varaamaan palveluja, elleivät ne saa matkustajilta ennakkomaksuja.

Edellä todetuista syistä, katsomme, että ennakkomaksuja ei tulisi rajata lainkaan. Ennakkomaksujen rajaamista ei voida pitää perusteltuna, ottaen huomioon, että matkustajan suojaksi säädetään myös matkanjärjestäjän maksukyvyttömyyssuojasta.

Mikäli ennakkomaksujen perimistä kuitenkin rajattaisiin, rajan tulisi olla merkittävästi korkeampi kuin ehdotettu 25 %, vähintään 50 %. Pidämme sinänsä hyvänä, että 25 % raja voitaisiin ylittää, jos se on tarpeen matkapaketin organisoinnin ja toteuttamisen varmistamiseksi. Katsomme kuitenkin, että kokonaisuus huomioiden maksuja ei tule lainkaan rajata, jolloin myöskään tarvetta mahdollisesti epäselväksi ja tulkinnanvaraiseksi muodostuvalle poikkeussäänteylylle ei ole.

Matkakupongit
Pidämme valtioneuvoston tapaan kannatettavana matkakupongeista ehdotettua sääntelyä. On perusteltua, että matkakuponkien vastaanottamisen tulee perustua matkustajan nimenomaiseen suostumukseen ja, että matkakupongit kuuluvat maksukyvyttömyyssuojan piiriin.

Pidämme kuitenkin tärkeänä, että mikäli matkustaja valitsee matkakupongin maksun palauttamisen sijaan ja kupongille on asetettu kohtuullinen voimassaoloaika, matkanjärjestäjällä ei ole velvollisuutta enää palauttaa maksua, vaikka matkustaja jättäisi matkakupongin käyttämättä.

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Johanna Linna 21.2.2024

Direktiivissä ei tule säätää elinkeinonharjoittajien välisistä sopimussuhteista

Matkapakettidirektiivissä on kyse kuluttajansuojasääntelystä ja näin ollen siinä tulisi säätää ainoastaan kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisistä suhteista. Kuluttajansuojasääntelyllä ei tule pyrkiä puuttumaan elinkeinonharjoittajien välisiin sopimussuhteisiin, siinäkään tapauksessa, että sääntely olisi tahdonvaltaista eli siitä voitaisiin sopia myös toisin.

Lopuksi

Pidämme kannatettavana valtioneuvoston näkemystä siitä, että direktiiviehdotuksen täytäntöönpanoajan on oltava riittävä, jotta yrityksillä on aikaa sopeuttaa toimintansa vastaamaan muuttuvaa lainsäädäntöä.

Lopuksi haluamme nostaa esiin komission asettaman tavoitteen yritysten raportointivelvollisuuksien vähentämisestä. Tämä tavoite olisi otettava huomioon myös matkapakettidirektiiviä uudistettaessa.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Johanna Linna
Asiantuntija